

Galan Iaroslav <https://orcid.org/0000-0002-7024-5690>

Hutsuliak Liliana <https://orcid.org/0009-0001-1743-7108>

Komerzan Anastasiia <https://orcid.org/0009-0009-2952-7416>

ПРОГРАМНИЙ ПІДХІД ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДО ІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ СПОРТИВНО-ОСВІТНІ ЗАХОДИ

Non-Governmental Organization YOUTH. SCIENCE. SPORTS.
HEALTHY MOVEMENT OF UKRAINE

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена значним зростанням потреби у соціальній адаптації та психосоціальній підтримці дітей і молоді України в умовах сучасних викликів та загроз. Метою роботи є узагальнення програмного підходу громадської організації до проведення спортивно-освітніх заходів для дітей і молоді, зокрема вразливих категорій, та аналізу їх змістових акцентів і ключових результатів. У дослідженні систематизовано дані про 10 заходів упродовж 2022–2025 рр. із сумарним охопленням $n = 341$ учасників. Основні результати відображають підвищення рівня рухової активності, розвиток командної взаємодії, підтримку психоемоційного стану та посилення ціннісного компонента виховання. Реалізовані активності сприяли підвищенню рівня рухової активності, розвитку командної взаємодії та покращенню психоемоційного стану учасників, а також формуванню ціннісних орієнтацій, пов'язаних із національними та європейськими цінностями. Отримані узагальнення підтверджують доцільність впровадження та використання спортивно-освітніх форматів як практичного інструменту соціальної адаптації та згуртування дітей та молоді в сучасних умовах України.

Ключові слова: національні цінності, європейські цінності, інтеграція, школярі, освітні та спортивні заходи, школярі вразливих груп.

Abstract. The relevance of the study is determined by the significant increase in the need for social adaptation and psychosocial support for children and youth in Ukraine in the context of modern challenges and threats. The aim of the study is

to summarize the programmatic approach of a public organization to conducting sports and educational events for children and youth, in particular vulnerable groups, and to analyze their content focus and key results. The study systematizes data on 10 events during 2022–2025 with a total coverage of $n = 341$ participants. The main results reflect an increase in the level of physical activity, the development of team interaction, support for the psycho-emotional state, and the strengthening of the value component of education. The activities implemented contributed to an increase in physical activity, the development of teamwork, and an improvement in the psycho-emotional state of the participants, as well as the formation of value orientations related to national and European values. The conclusions confirm the feasibility of introducing and using sports and educational formats as a practical tool for social adaptation and unity among children and young people in the current conditions in Ukraine.

Key words: *national values; European values; integration; schoolchildren; educational and sporting events; schoolchildren from vulnerable groups.*

Актуальність теми дослідження (постановка проблеми). Сучасні умови в Україні загострили психоемоційні виклики, з якими стикаються діти та молодь, що актуалізує потребу в системних підходах до підтримки благополуччя та розвитку життєстійкості.

Європейський політичний порядок денний також підкреслює пріоритетність ментального здоров'я молоді та необхідність комплексних превентивних і освітніх рішень, орієнтованих на потреби вразливих груп [3, 4].

У сфері освіти наголошується на важливості добробуту школярів як умови успішності навчання та соціальної інтеграції, що передбачає впровадження підтримувальних практик на рівні закладів освіти та громад. Спортивно-освітні заходи можуть виступати дієвим механізмом залучення дітей і молоді до систематичної рухової активності, формування командної взаємодії та підтримки психоемоційного благополуччя, водночас забезпечуючи ціннісно-виховний компонент через інтеграцію національних і європейських орієнтирів у зміст активностей [2].

Зараз громадська організація «МОЛОДЬ. НАУКА. СПОРТ. ЗДОРОВИЙ РУХ УКРАЇНИ» у межах своєї діяльності системно

реалізує та популяризує заходи, спрямовані на інтеграцію національних і європейських цінностей, через поєднання освітніх і спортивно-рекреаційних практик [1].

Мета дослідження – є узагальнення програмного підходу громадської організації до проведення спортивно-освітніх заходів для дітей і молоді, зокрема вразливих категорій, та аналізу їх змістових акцентів і ключових результатів.

Методи дослідження. Для досягнення мети застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: аналіз і синтез науково-методичної літератури та релевантних Інтернет-джерел; логіко-теоретичний аналіз, порівняння, узагальнення, систематизація й моделювання для обґрунтування програмного підходу громадської організації та концепції реалізації заходів із інтеграції європейських цінностей у молодіжному середовищі; педагогічні методи діагностики (анкетування/опитування, структуровані фідбеки учасників), бесіди та спостереження для фіксації змін у поінформованості, ставленнях і готовності до громадянської активності.

Результати дослідження. Дослідження передбачало залучення дітей та молоді до різного роду освітньо-спортивних заходів у рамках своєї діяльності та в межах реалізації проєктів, що співфінансуються Європейським Союзом.

Нижче подано схему програмного підходу громадської організації, що відображає логіку планування та реалізації спортивно-освітніх і просвітницьких заходів у роботі з дітьми та молоддю. Схема систематизує ключові складові впливу, зокрема підвищення рухової активності, психосоціальну підтримку, соціальну адаптацію, інклюзію та інтеграцію національних і європейських цінностей (Рис. 1).

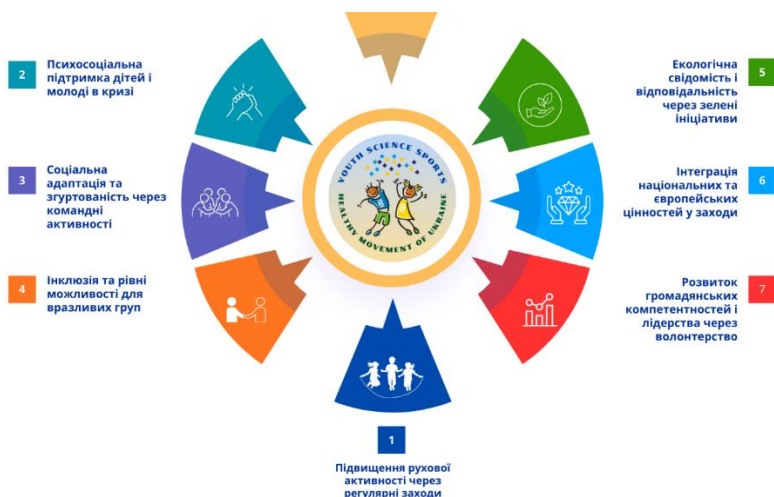

Figure 1. Структурно-функціональна схема програмного підходу громадської організації у роботі з дітьми та молоддю.

Дана структурно-функціональна схема, демонструє, що реалізація заходів має комплексний характер і поєднує фізкультурно-оздоровчий, освітній та соціально-виховний компоненти. Також виокремлені складові пріоритети організації з різними цільовими групами й можуть бути використані як основа для планування програм з неформальної освіти та моніторингу їх результативності.

Представлений підхід підтверджує, що інтеграція національних і європейських цінностей є ефективнішою за умови системного поєднання рухової активності, соціальної адаптації, лідерства, інклюзії, екологічної свідомості.

Узагальнено емпіричний матеріал результатів дослідження, що відображає програмний підхід громадської організації до реалізації заходів з неформальної освіти у 2022–2025 рр. Подано характеристики кожного заходу (дата/період, назва, цільова група), визначено ціннісні акценти та основні види діяльності, а також наведено кількісні показники охоплення учасників (n) і сформульовано ключові результати за підсумками проведення заходів. Представлені дані демонструють системність упровадження спортивно-освітніх і просвітницьких практик, спрямованих на інтеграцію європейських і національних цінностей, підтримку

психосоціальної адаптації та розвиток соціальної згуртованості дітей і молоді (Табл. 1).

Таблиця 1. Характеристика програмних спортивно-освітніх заходів та ключові результати їх реалізації (2022–2025 рр.)

Дата/період	Захід	Цільова група	Цінності (фокус)	Активності	п	Ключовий результат
05.05.2022	Майстер-клас з легкої атлетики «МИ – УКРАЇНЦІ»	діти-переселенці	легка атлетика; патріотична ідентичність	руханка; основи техніки бігу; естафети; командні вправи	42	посилена мотивація; психопідтримка
03.06.2022	Благодійний захід «МИ З УКРАЇНИ»	діти-переселенці	патріотична ідентичність	спортивні естафети; патріотичний флешмоб; фітотерапія/масаж	45	згуртованість дітей; патріотичне виховання; командна єдність
14.07.2022	Благодійний майстер-клас з волейболу «МИ – УКРАЇНКИ»	юні-волейболістки	волейбол; патріотична ідентичність	руханка з елементами волейболу; волейбольні естафети; майстер-клас техніки	45	командний дух; спортивна мотивація
27.10.2022	Благодійний майстер-клас з шахів для дітей з порушеннями слуху	школярі з вадами слуху	шахи; патріотична ідентичність	історія та правила шахів; майстер-клас прийомів; символічна партія	19	шахова обізнаність; інклюзивне залучення; патріотичні цінності
05.04.2023	Благодійний захід до Міжнародного дня	школярі з різних	картате патріотична	олімпійська руханка; командні	41	соціально психологічна адаптація;

	спорту на благо миру та розвитку для дітей з різних регіонів України	регіони в	ідентичність	естафети; зустріч зі спортсменом		патріотичні цінності; командний дух
13.04.2023	Екологічний захід: висадження дерев з дітьми різних регіонів України	дошкільнята	спорт заради миру	екологічна складова; зустріч зі спортсменом	27	висадження дерев; патріотичні цінності; психосоціальна адаптація; соціально психологічна адаптація;
08.05.2024	Спортивно-освітній захід для дітей з особливими освітніми потребами	школярів з вадами слуху	спортивне орієнтування; патріотична ідентичність	спортивне орієнтування; естафети; кольоротерапія	19	сенсомоторний розвиток; позитивні емоції; соціальна інтеграція
16.07.2024	Спортивно-освітній захід у таборі «Ойкос» до Дня Української Державності	школярів (різних вразливих груп)	спортивне орієнтування; патріотична ідентичність	спортивне орієнтування; естафети;	41	підвищення рухової активності; позитивні емоції; соціальна інтеграція; патріотичні цінності
17.03.2025	Захід для дітей з особливими освітніми потребами	школярів з вадами слуху	командні вправи; патріотична ідентичність	руханка; кольоротерапія	21	соціально психологічна адаптація; патріотичні цінності; командний дух
25.06.2025	Спортивно-оздоровчий захід у таборі «Ойкос» – за активне і здорове дитинство	школярів (різних вразливих груп)	командні вправи; патріотична ідентичність	рухливі ігри; спортивні естафети; командні змагання	41	командний дух; позитивні емоції; патріотичні цінності

Загалом у межах програмного підходу громадської організації «МОЛОДЬ. НАУКА. СПОРТ. ЗДОРОВИЙ РУХ УКРАЇНИ» протягом 2022–2025 рр. реалізовано 10 заходів із сумарним охопленням $n = 341$ учасників (діти-переселенці, школярі, молодь, діти з порушеннями слуху та інші вразливі групи). У змісті заходів виокремлено: види спорту, національні цінності (передусім патріотична ідентичність, громадянська відповідальність, згуртованість громади) та європейські цінності (зокрема інклюзія й рівні можливості, соціальна солідарність, мир і розвиток через спорт, екологічна відповідальність). Ключові результати впровадження заходів проявилися у зростанні мотивації до рухової активності, посиленні командної взаємодії, підтримці психосоціальної адаптації, розвитку інклюзивної участі та формуванні екологічної свідомості учасників, що підтверджує практичну значущість.

Нижче подано ілюстративні приклади фотоматеріалів із проведених спортивно-освітніх та просвітницьких заходів у межах програмного підходу громадської організації. Візуальні матеріали відображають ключові формати діяльності та практичну реалізацію національних і європейських цінностей у роботі з дітьми та молоддю.

Figure 2. Приклади заходів з популяризації національних і європейських цінностей серед дітей та молоді

Узагальнюючи поданий матеріал, представлені в таблиці та ілюстративних прикладах дані демонструють системну реалізацію програмних заходів неформальної освіти, спрямованих на залучення дітей і молоді до спортивно-освітніх, інклюзивних та екологічних практик. Активності поєднували розвиток рухової активності й командної взаємодії з ціннісним компонентом, що відображає інтеграцію національних (патріотична ідентичність, згуртованість) та європейських

орієнтирів (інклюзія, солідарність, мир і розвиток, екологічна відповідальність) у молодіжному середовищі України.

Висновки. Реалізація спортивно-освітніх заходів у 2022–2025 рр. засвідчила системний підхід громадської організації до підтримки дітей і молоді, насамперед із вразливих категорій. Реалізовані різного роду активності сприяли підвищенню рухової активності, розвитку командної взаємодії та покращенню психоемоційного стану дітей. Зміст заходів поєднував спортивно-оздоровчий та виховний компоненти, забезпечуючи посилення ролі патріотичного виховання, наближення до європейських ціннісних орієнтирів (інклюзія, солідарність, відповідальність). Отримані узагальнення підтверджують доцільність впровадження та використання спортивно-освітніх форматів як практичного інструменту соціальної адаптації та згуртування дітей та молоді в сучасних умовах України.

Список літератури.

YOUTH. SCIENCE. SPORTS. HEALTHY MOVEMENT OF UKRAINE. (n.d.). *Офіційний вебсайт*. Отримано 25 січня 2026 р., з <https://yssukraine.com/>

Galan, Y. P., Yarmak, O. M., & Moseichuk, Y. Y. (2025). The impact of the active nation program as a socio-cultural practice for increasing physical activity among 13-year-old displaced schoolchildren in Ukraine. *Rehabilitation and Recreation, 19(4)*, 168–181. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2025.19.4.16>

European Commission. (2023, June 7). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a comprehensive approach to mental health (COM/2023/298 final). EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52023DC0298>

Council of the European Union. (2023, November 30). Conclusions of the Council on a comprehensive approach to the mental health of young people in the European Union (C/2023/1337). Official Journal of the European Union, C. EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1337/oj/eng>